

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

269

Vragen van het lid **Van Blerck-Woerdman** (VVD) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *vrijwillige AWBZ verzekering*. (Ingezonden 18 oktober 2001)

1

Is het waar dat echtgenoten van buiten Nederland wonende Nederlanders, wiens echtgenoot sinds de invoering van de vrijwillige ABWZ verzekering vrijwillig AWBZ is verzekerd, niet de mogelijkheid hebben zich vrijwillig (mee) te verzekeren voor de AWBZ omdat zij jonger waren dan 65 jaar op 1-1-2000?

2

Bent u bekend met het feit dat particuliere ziektekostenverzekeraars in Nederland en o.a. in België niet bereid zijn het AWBZ risico voor bedoelde echtgenoten te verzekeren?

3

Deelt u de mening dat echtgenoten, die bij vertrek uit Nederland vóór 1 januari 2000 en die via de particuliere ziektekostenverzekeraars van hun echtgenoten in Nederland de AWBZ zorg hadden gedekt en waarvan de echtgenoot zich inmiddels vrijwillig heeft kunnen verzekeren voor de AWBZ, de mogelijkheid moeten hebben om zich vrijwillig te kunnen verzekeren voor het als onverzekerbaar geachte AWBZ risico?

4

Zo ja, bent u bereid om gebruik te maken van de mogelijkheid die artikel 32a lid 4 AWBZ u biedt om een AMVB tot stand te brengen die het mogelijk maakt voor echtgenoten van vrijwillig verzekerden krachtens lid 1 AWBZ zich eveneens vrijwillig voor de AWBZ te verzekeren?

5

Is het waar dat de huidige AWBZ-regelgeving voor bij hun ouders wonende Nederlandse kinderen, waarvan de ouders in het buitenland wonen maar in Nederland werken, niet altijd de mogelijkheid biedt om zich in het buitenland te verzekeren voor het AWBZ-risico?

6

Is het voorts waar dat de bedoelde kinderen niet automatisch zijn meeverzekerd met de (in sommige gevallen vrijwillige) AWBZ-verzekering van hun ouders? Kunt u daarbij aangeven of er een onderscheid moet worden gemaakt tussen meerderjarige en minderjarige kinderen?

7

Indien vraag 5 en 6 bevestigend kunnen worden beantwoord, deelt u dan de mening dat de situatie waarin ouders zich wel, maar hun kinderen zich niet, voor het AWBZ-risico in het buitenland kunnen verzekeren, zodanig moet worden gewijzigd dat ook kinderen deze mogelijkheid krijgen? Zo ja, kunt u aangeven op welke wijze u dat zou kunnen doen?

Antwoord

Antwoord van minister **Borst-Eilers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport). (Ontvangen 16 november 2001)

1

Echtgenoten van in het buitenland wonende vrijwillig verzekerden, die niet zelf een eigen rechtsgrond voor vrijwillige AWBZ-verzekering hebben – bijvoorbeeld omdat zij bij vertrek uit Nederland dan wel op 1-1-2000 geen langlopende sociale verzekeringsuitkering hadden – kunnen zich onder de huidige wet- en regelgeving niet vrijwillig (mee) verzekeren voor de AWBZ.

2

Ja.

3 en 4

Ja, mits zulks ook uitvoeringstechnisch mogelijk is. Een verzoek om de uitvoeringstoets met betrekking hiertoe aan het College voor zorgverzekeringen is in voorbereiding. Naar verwachting zal deze in het eerste kwartaal van 2002 kunnen worden verzonden.

5 en 6

De AWBZ-verzekering is een individuele verzekering. Verzekerd ingevolge het nationale recht zijn ingezetenen en niet-ingezetenen die op grond van een in Nederland verrichte dienstbetrekking aan de Nederlandse loonbelasting zijn onderworpen. In het buitenland wonende gezinsleden voldoen niet

aan deze voorwaarden voor AWBZ-verzekering van rechtswege. Daarnaast zijn op grond van internationale coördinatierregels op het gebied van de sociale zekerheid, zoals bijvoorbeeld de Verordening (EEG) nr. 1408/71, EU-onderdanen die werken op het grondgebied van een andere EG-lidstaat dan die op het grondgebied waarvan zij wonen, onderworpen aan de wetgeving van het land waar men werkt. Voor de toegang tot de sociale verzekeringswetgeving van dat land gelden de nationale verzekeringsvoorwaarden, echter mogen woonplaatsvereisten op grond van jurisprudentie niet worden tegengeworpen. Als men in Nederland werkt is men aldus verzekerd ingevolge de volksverzekeringen, en mitsdien voor de AWBZ. Voor gezinsleden gelden in het kader van de internationale coördinatie-regels geen aanwijzingsregels die de toepasselijke wetgeving van een EU-lidstaat kunnen bepalen. Voor gezinsleden kunnen als gevolg daarvan in beginsel zowel positieve wetsconflicten (dubbele verzekering) als negatieve wetsconflicten ontstaan (in het geheel geen verzekering). Omdat overheden in beginsel verantwoordelijk zijn voor de sociale verzekeringspositie van de eigen ingezetenen is in beginsel het nationale recht van het woonland ten aanzien van de sociale verzekeringspositie van de betrokken gezinsleden van toepassing. Voor wat betreft de EU-onderdanen die verzekerd zijn ingevolge een ziektekostenverzekeringstelsel dat onder de materiële werkingssfeer van de Verordening valt, kent de Verordening aan de gezinsleden van betrokkenen afgeleide rechten toe. Voor Nederland gelden die afgeleide rechten alleen voor gezinsleden van ziekenfondsverzekerden. Deze gezinsleden hebben in het woonland recht op zorg zoals is voorzien in de sociale ziektekostenverzekeringswetgeving van het woonland, dat wil zeggen in de omvang en volgens voorwaarden die ingevolge die wetgeving ten aanzien van de verzekerden van het woonland gelden. Als in de sociale verzekeringswetgeving van het woonland ook is voorzien in met de Nederlandse AWBZ-verstrekingen vergelijkbare verstrekingen, kunnen de daar wonende gezinsleden daar aanspraak op maken. In het Besluit

uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen is voorts bepaald dat in het buitenland wonende personen die verzekerd zijn ingevolge de Ziekenfondswet en op grond van een internationale coördinatie-regeling in het woonland ten laste van Nederland recht hebben op zorg, verzekerd zijn ingevolge de AWBZ. Dit betreft derhalve ook in het buitenland wonende gezinsleden van in Nederland werkende ziekenfondsverzekerden. Wie gezinslid is wordt bepaald door de wetgeving van het woonland. Onder omstandigheden kunnen dat ook meerderjarige (bijvoorbeeld studerende kinderen tot 27 jaar) betreffen.

Mensen die in Nederland particulier verzekerd zijn vallen niet onder de toepassing van de Verordening. Hun in het buitenland wonende gezinsleden zijn mitsdien ook niet van rechtswege verzekerd ingevolge de AWBZ. De vrijwillige AWBZ kent geen mogelijkheid om bij AMVB deze open te stellen voor kinderen van vrijwillig verzekerden.

7

Ik ben van mening dat primair zou moeten worden zeker gesteld dat kinderen van EU-onderdanen in het woonland recht hebben op de zorg zoals die voorhanden is voor de andere ingezetenen van dat land. Voor zover de Verordening hiervoor niet kan dienen is het in eerste instantie de wetgeving van het woonland waar eventuele problemen moeten worden opgelost. Overigens moge ik erop wijzen dat wanneer Nederland een verzekering van rechtswege voor alle ingezetenen zou invoeren, gezinsleden op basis van de Verordening in het woonland recht op zorg krijgen volgens de in het antwoord op de vragen 5 en 6 beschreven wijze.

Pas als vorenstaande wegen onbegaanbaar blijken zou kunnen worden overwogen de AWBZ ook voor in het buitenland wonende kinderen van AWBZ-verzekerde ouders open te stellen.